

Podatkowa rzeczywistość Grup Kapitałowych

Jakie są rzeczywiste stawki podatkowe największych Grup Kapitałowych z GPW?

Jak poprawić efektywność podatkową z PGK i Grupą VAT?

Edycja IV: Grudzień 2025

33%

wyniosła efektywna stawka
podatkowa największych grup
kapitałowych notowanych
na GPW w Warszawie w 2024 r.

Wprowadzenie

Kto płaci ponad 30% CIT?

Ostatnia korekta stawek podatku CIT miała miejsce w 2019 r. Ustalono wówczas do dziś obowiązujące poziomy – 9% dla małych podatników i spółek rozpoczynających działalność oraz 19% dla pozostałych. W tym samym roku zlikwidowano także 50-procentową stawkę sankcyjną nakładaną w przypadku zaniżenia dochodu lub zawyżenia straty. Odnosząc się do stawek opodatkowania, był to początek jednego z dłuższych okresów stabilności w opodatkowaniu CIT – szczególnie jeśli przypomnieć sobie liczne, wcześniejsze korekty stawek, poczynając od 40% i stopniowo obniżanych aż do 19% w 2004 r.

W ciągu ostatnich dwóch dekad globalna presja konkurencji podatkowej doprowadziła wiele państw do znaczących obniżek podatków dochodowych. Dziś to zjawisko jest już jednak mocno krytykowane, a jego przeciwdziałaniu służą m.in. regulacje Pillar II z minimalną światową stawką 15%. Na tym tle coraz częściej pojawiają się głosy

o konieczności podwyższania nominalnych stawek CIT – i widać już pierwsze decyzje w tym kierunku, jak choćby niedawne podniesienie stawki z 19% do 21% w Czechach.

W Polsce na razie nie zdecydowano się na powszechne podwyższenie CIT, choć wprowadzono wyższą stawkę dla sektora bankowego. To ważny sygnał, bo sektor bankowy jest kluczową branżą giełdową – a nasze tegoroczne analizy pokazują, że już dziś efektywnie płaci więcej niż nominalne 19%. Czy trend podwyższania stawek CIT obejmie kolejne kraje, w tym Polskę? Debata niewątpliwie będzie się nasilać. W jej kontekście liczymy, że prezentowane przez nas – już po raz czwarty – wyliczenia efektywnej stawki CIT stanowią będą realny punkt odniesienia.

Zachęcamy do lektury raportu!

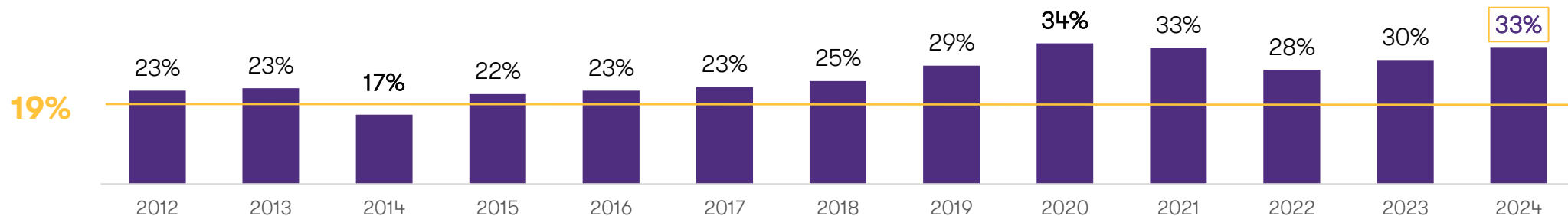
Obciążenia podatkowe znów w górę

W 2024 r. efektywna stawka podatkowa grup kapitałowych z GPW w Warszawie ponownie poszła w górę, a jej poziom wyniósł 33%.

W Polsce utrwalilo się przekonanie o stałej, 19-proc. stawce CIT. Wyniki naszego raportu już po raz czwarty udowadniają, że to tylko iluzja. Średnia efektywna stawka podatkowa (ESP) dla największych grup z GPW osiągnęła w 2024 r. 33%. Poziom niemal dwukrotnie wyższy niż nominalna stawka 19% to dowód, że polski system podatkowy jest jednym z najbardziej złożonych, nieprzewidywalnych i zarazem najbardziej obciążających w Europie. To rodzi realne wyzwania w zakresie planowania finansowego i zarządzania rentownością, a lekceważenie tego trendu wprost przekłada się na niższe zyski netto i utratę konkurencyjności. Presja na wzrost obciążeń wcale nie maleje.

W kontekście sektora finansowego, wprowadzenie podwyżki stawki CIT dla banków to kolejny element destabilizujący. Po rekordowych obciążeniach dla spółek państwowych (54% ESP) i skokowym wzroście stawek dla krajowych grup (34% ESP), ten ruch regulacyjny jest kolejnym sygnałem, że efektywne zarządzanie podatkami staje się strategicznym imperatywem. Nieustanne zmiany legislacyjne, w połączeniu z możliwością stosowania innowacyjnych ulg (jak B+R czy IP Box), wymuszają na przedsiębiorcach elastyczność i natychmiastowe wdrażanie narzędzi chroniących kapitał, takich jak Podatkowa Grupa Kapitałowa czy Grupa VAT.

Wykres 1. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2024 oraz jej odniesienie do stawki nominalnej (19%)

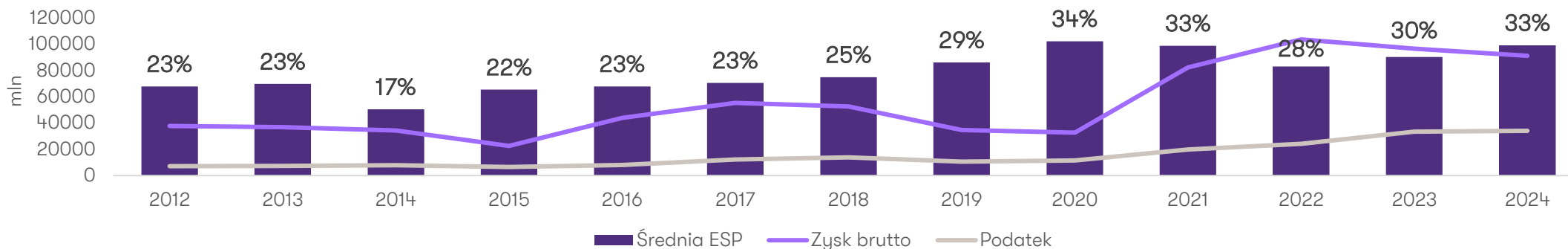
Zyski w dół, podatek w górę

Mimo, że zyski spadają to obciążenia podatkowe idą w górę. Od 6 lat największe grupy z GPW przekazują do fiskusa blisko 1/3 wygenerowanego wyniku brutto.

Rok 2024 przyniósł spadek rentowności największych grup kapitałowych z GPW. Łączny zysk brutto badanych grup skurczył się do poziomu 90,9 mld zł z ok. 97 mld zł rok wcześniej. Mimo tak wyraźnego spadku bazy, kwota odprowadzonego podatku nie zmalała proporcjonalnie. W rezultacie średnia efektywna stawka podatkowa (ESP) wzrosła do 33% – zbliżając się do historycznych poziomów z lat 2020-2021. Wykres dobitnie pokazuje rozjazd między rzeczywistością ekonomiczną a fiskalną - zyski firm w ujęciu nominalnym spadają (linia fioletowa), ale łączna kwota obciążeń podatkowych

powoli rośnie (linia szara). Szczególnie niepokojące jest zjawisko płacenia podatku dochodowego mimo straty księgowej. Dotyczyło to 7% przebadanych podmiotów, co dowodzi, jak wiele kosztów biznesowych (NKUP) lub zdarzeń jednorazowych (odpisy) jest ignorowanych przez system podatkowy przy ustalaniu podstawy opodatkowania, bądź też jak wiele grup kapitałowych ma na tyle nierównomiernie alokowane wyniki, iż straty części podmiotów nie są efektywnie wykorzystywane do neutralizowania łącznego poziomu opodatkowania, adekwatnego do wyniku całej grupy kapitałowej.

Wykres 2. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2024

Obciążenia spółek państwowych wciąż rosną

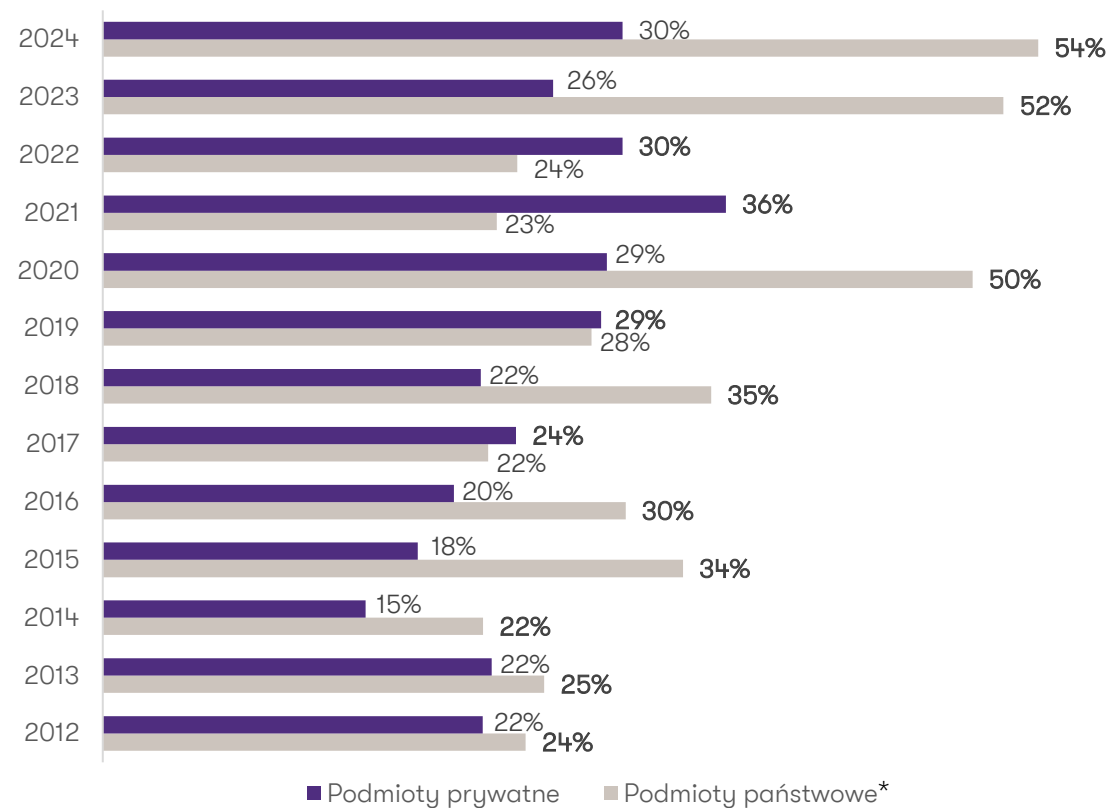
Państwowe grupy kapitałowe z warszawskiej giełdy kolejny raz przelały fiskusowi ponad połowę wypracowanych w zeszłym roku zysków.

W ostatnich dwóch latach to podmioty państwowe borykają się z większymi obciążeniami podatkowymi. W samym 2024 r. efektywna stawka podatkowa tych grup wyniosła 54% - najwięcej w historii badania. Warto przy tym zaznaczyć, że 1/3 podmiotów państwowych z przebadanej grupy zaliczyła w 2024 r. stratę, a mimo to uiściła podatek.

Rekordowy poziom ESP to efekt splotu dwóch zjawisk. Po pierwsze, mamy do czynienia z „drenażem sektorowym” - Skarb Państwa dominuje w branżach obciążonych sztywnymi daninami (np. podatek bankowy, miedziowy), płatnymi niezależnie od kondycji firmy. Po drugie, rok 2024 stał pod znakiem audytów i „czyszczenia bilansów”. Nowe zarządy spółek państwowych dokonały gigantycznych odpisów aktualizujących wartość aktywów. Te operacje księgowe wyraźnie obniżyły wykazywany zysk brutto, podczas gdy kwoty podatków do zapłacenia pozostały wysokie.

Także w przypadku podmiotów prywatnych efektywna stawka podatkowa wzrosła w minionym roku – do 30% z 26% rok wcześniej.

Wykres 3. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2024 wg struktury właścicielskiej (w %)

* Głównym akcjonariuszem Skarb Państwa lub spółka z udziałem Skarbu Państwa

Źródło: Opracowanie własne

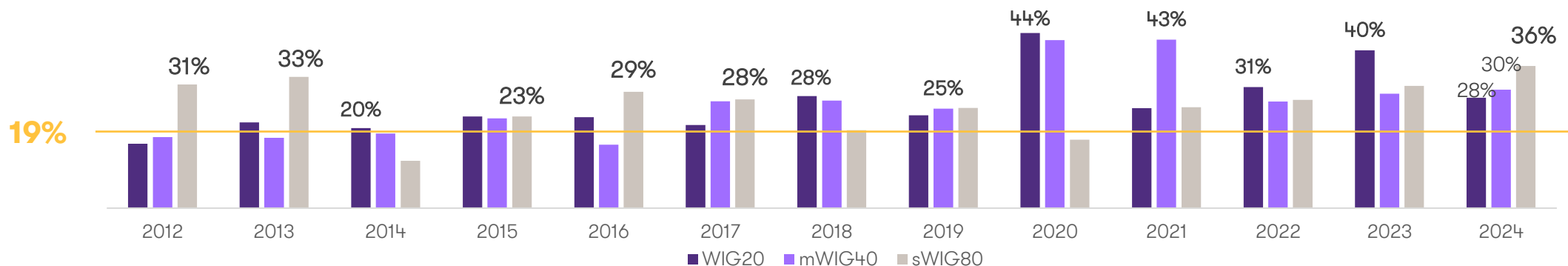
Mniejsi z wyższą stawką podatkową

Największe grupy kapitałowe, notowane w indeksie WIG 20, wyraźnie obniżyły w tym roku swoje zobowiązania podatkowe. Widoczny wzrost zanotowały z kolei podmioty z mWIG80.

Indeks WIG20, zdominowany przez banki i koncerny energetyczne, odnotował wyraźny spadek efektywnej stawki podatkowej (do 28%). Jest to efekt rekordowych zysków sektora bankowego. Ponieważ podatek bankowy jest stały (liczony od aktywów), przy skokowym wzroście zysków netto banków, jego relatywny udział w wyniku spadł, obniżając średnią ESP dla całego indeksu. W tym kontekście wzrost stawki nominalnej dla banków od 2026 roku nabierają istotnego znaczenia, czego efekty zobaczymy najprawdopodobniej w analizie za 2 lata. Na drugim biegunie znalazły się spółki

z sWIG80 (wzrost do 36%). Mniejsze podmioty mocniej odczuły spowolnienie gospodarcze. W warunkach spadających marż, stałe koszty niepodatkowe (NKUP) oraz brak dostępu do zaawansowanych ulg, z których korzystają giganci, sprawiły, że "podatkowy kęs" stał się dla nich relatywnie dużo większy. Mimo, że rok 2023 przyniósł wzrost PKB jedynie o 0,1%, to firmy wciąż działały na inflacyjnej górze (wysokie marże). Rok 2024 przyniósł ożywienie (PKB ~3%), ale oparte głównie na konsumpcji, przy wyraźnym wzroście kosztów prowadzenia biznesu.

Wykres 4. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2024 z podziałem na indeksy (w %)

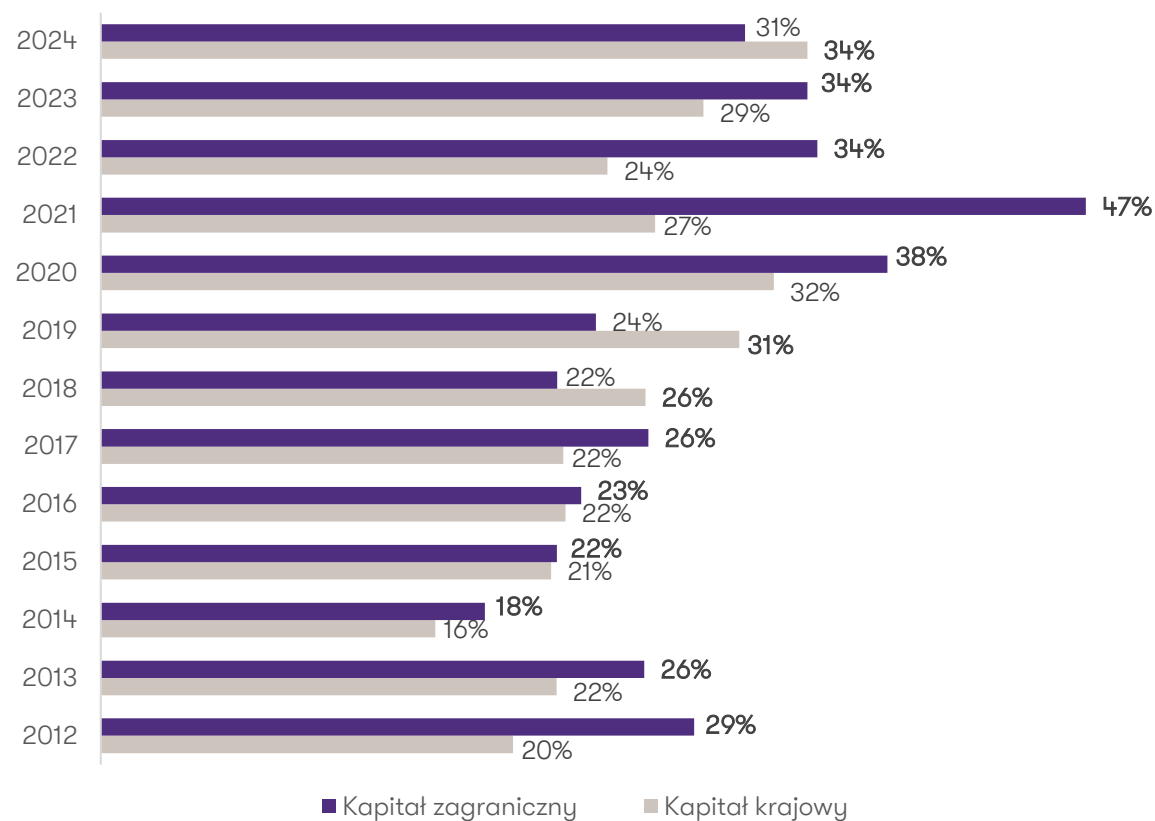
Firmy krajowe z wyższymi stawkami

Tym razem to grupy z krajowym kapitałem odnotowały wyższą ESP niż podmioty zagraniczne. Ich stawka podatkowa wyniosła w minionym roku 34%.

Rok 2024 przyniósł symboliczną zmianę warty. Po latach, w których to podmioty zagraniczne notowały wyższe efektywne stawki podatkowe (rekordowe 47% w 2021 r.), ciężar fiskalny przesunął się na firmy z polskim kapitałem. Wskaźnik ESP dla podmiotów krajowych wzrósł do 34%, przewyższając wskaźnik dla podmiotów zagranicznych (31%) o 3 pkt. proc.

To odwrócenie trendu nie wynika jednak z nagłej optymalizacji podatkowej firm zagranicznych, lecz ze struktury polskiego rynku kapitałowego. Kategoria "kapitał krajowy" na GPW jest silnie skorelowana z sektorem Skarbu Państwa, który – jak informowaliśmy na wcześniejszych stronach raportu – borykał się w 2024 r. z rekordowymi obciążeniami, w relacji do wykazywanych zysków uwzględniających między innymi ponadstandardowe odpisy aktualizujące.

Wykres 5. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie w latach 2012-2024 wg pochodzenia kapitału (w %)

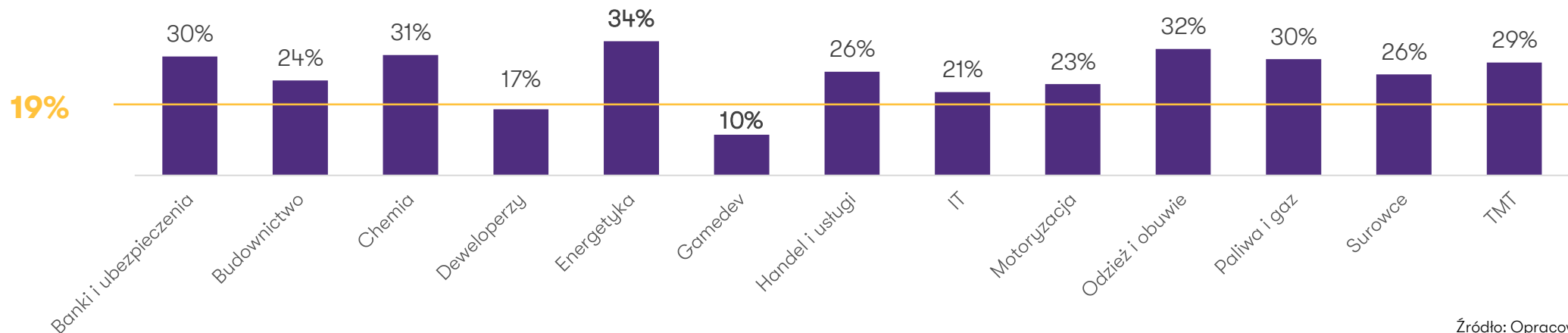
Energetyka, odzież i obuwie oraz chemia z najwyższą ESP

Spółki energetyczne, odzieżowe i obuwnicze oraz chemiczne przewodzą w zestawieniu branż z najwyższymi obciążeniami podatkowymi – średnia ESP tych sektorów w ostatnich 13 latach wyniosła ponad 30%.

Wysokie obciążenia podatkowe odczuwają także sektor bankowy i ubezpieczeniowy, jak również paliwa i gaz oraz technologie, media i telekomunikacja (TMT). W tych przypadkach średnia ESP w ciągu 13 lat objętych badaniem również zbliżyła się do 30%. Warto przy tym zaznaczyć, że w samym 2024 r. takie sektory jak chemia, energetyka, paliwa i gaz, czy TMT zanotowały efektywną stawkę podatkową na poziomie blisko lub ponad 50%, a w przypadku branży surowcowej sięgnęła ona ponad 60%!

Na drugim końcu tego zestawienia niezmiennie znajdują się spółki z sektora gamingowego (ESP 10%) oraz deweloperzy (poniżej nominalnej stawki 19%). Ich sukces to dowód na skuteczność strategii podatkowej opartej na ulgach wspierających innowacyjność, takich jak ulga B+R, IP Box, czy ulga na innowacyjnych pracowników. Ten wynik dowodzi także, że niskie obciążenie podatkowe w Polsce jest możliwe – wymaga jednak aktywnego zarządzania i wykorzystania dostępnych preferencji.

Wykres 6. Średnia ESP wybranych Grup Kapitałowych notowanych na GPW w Warszawie z okresu 2012-2024 z podziałem na branże (w %)

Podatkowa iluzja 19% stawki CIT...

Raport nie pozostawia złudzeń – średnia ESP w wysokości 33% to nie anomalia, lecz poziom utrwalający się od lat. To kiepska wiadomość dla właścicieli i inwestorów. Dla zarządzających to wciąż wyzwanie, które to jednak można równocześnie odczytywać jako potencjał i przestrzeń do poprawy efektywności.

Najbardziej niepokojącym i jednocześnie zaskakującym pozostaje szerokie grono podmiotów i grup kapitałowych, które mimo braku generowanych zysków, płacą podatek dochodowy. Z pewnością bywają grupy kapitałowej, w których pojawiają się sytuacje incydentalne wynikające ze zdarzeń nadzwyczajnych. Niekiedy na skutek szczególnych okoliczności, mimo rzetelnych analiz i rozważań, nie da się istniejącej nieefektywności zaradzić.

Nasze doświadczenia dowodzą jednak, że wciąż zaskakująco szerokie spektrum grup kapitałowych ma potencjał do zwiększenia swojej efektywności na płaszczyźnie podatkowej i wcale nie chodzi tutaj o wyrafinowane i balansujące na granicy prawa operacje, ale sięgnięcie po instrumenty, które wprost wynikają z przepisów i są wprowadzane do polskiego systemu w ramach – jak należy przyjmować – świadomie kształtowanej polityki fiskalnej polskiego ustawodawcy.

Grzegorz Szysz

Doradca Podatkowy, Radca Prawny,
Partner w Departamencie Doradztwa
Grant Thornton

Ponad 100 Podatkowych Grup Kapitałowych

Podatkowe Grupy Kapitałowe cieszą się coraz większym zainteresowaniem podatników. Na koniec 2024 r. funkcjonowało już 111 podmiotów tego typu, co oznacza wzrost o ponad 20% rdr.

Podatkowa Grupa Kapitałowa (PGK) to rozwiązanie umożliwiające kilku podatnikom CIT, działającym w ramach jednej grupy kapitałowej, konsolidację ich wyników podatkowych. Wykorzystanie formuły PGK może oznaczać w praktyce wzrost efektywności podatkowej grupy oraz oszczędności podatkowe. Dane udostępnione przez Ministerstwo Finansów pokazują, że po takie rozwiązanie coraz chętniej sięgają grupy kapitałowe. Rok 2024 przyniósł historyczny przełom w wykorzystaniu

Podatkowych Grup Kapitałowych. Po raz pierwszy liczba aktywnych PGK przekroczyła "magiczną barierę" 100 podmiotów, osiągając wynik 111 grup. To skok aż o 20% r/r, co wyraźnie pokazuje zmianę nastawienia rynku. Podatnicy przestają traktować PGK jako niszową ciekawostkę, a zaczynają widzieć w niej kluczowe narzędzie do optymalizacji rozliczeń CIT i poprawy płynności finansowej w całej grupie.

Wykres 7. Liczba aktywnych Podatkowych Grup Kapitałowych (PGK) na koniec roku kalendarzowego w latach 2013-2023 r.

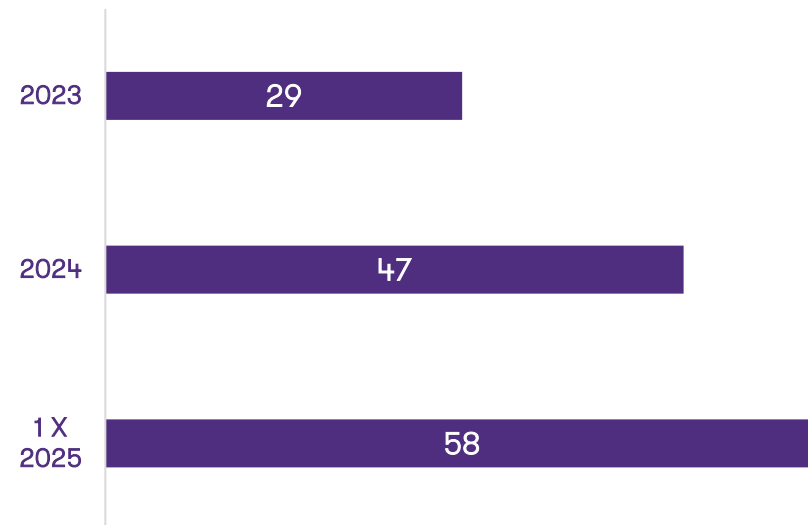
Grupy VAT nadal niszowym rozwiązaniem

Mimo, że założenie grupy VAT może przynieść podatnikom korzyści sięgające milionów złotych rocznie, nadal niewielu po nie sięga.

Grupy VAT zostały wprowadzone do Ustawy VAT od 1 stycznia 2023 r. To rozwiązanie umożliwiające kilku podatnikom, działającym w ramach jednej grupy kapitałowej, wspólne rozliczanie podatku VAT. Mimo upływu kilku już lat, grupy VAT wciąż nie cieszą się dużą popularnością - zgodnie z danymi Ministerstwa Finansów według stanu na 1 października 2025 r. w Polsce utworzono tylko 58 takich instytucji. Jak jednocześnie wskazuje resort finansów, od początku obowiązywania przepisów jedynie trzy Grupy VAT uległy rozwiązaniu w związku z niespełnieniem warunków wynikających z ustawy VAT.

Utworzenie grupy VAT może przynosić jej członkom szereg korzyści, w tym uproszczenie rozliczeń podatkowych, ponieważ wszystkie obowiązki związane z obliczeniem i raportowaniem podatku przejmują jeden podmiot – przedstawiciel grupy, składający zbiorczy plik JPK. Dodatkowo transakcje pomiędzy członkami grupy są neutralne podatkowo, co oznacza brak obowiązku wystawiania faktur, stosowania mechanizmu podzielonej płatności czy naliczania VAT. Istotną zaletą jest też poprawa płynności finansowej, dzięki możliwości bieżącego kompensowania nadwyżek podatku naliczonego w ramach wspólnego rozliczenia całej grupy.

Wykres 8. Liczba aktywnych Grup VAT na koniec roku kalendarzowego w okresie od 2023 r. do końca III kwartału 2025 r.

Grupa VAT – dlaczego polski biznes lekceważy tę korzyść?

Widoczny w Raporcie wzrost popularności Podatkowych Grup Kapitałowych (PGK) jest pozytywnym sygnałem, jednakże sytuacja w zakresie Grup VAT wciąż pozostaje dla mnie niezrozumiała. Mimo upływu trzech lat od wprowadzenia przepisów, zaledwie 58 Grup VAT funkcjonuje w Polsce (stan na 1 października 2025 r.). To pokazuje, że Grupa VAT to nadal niszowe rozwiązanie, mimo, że może przynieść milionowe oszczędności i realną poprawę cash-flow.

Grupy kapitałowe, które rezygnują z utworzenia Grupy VAT, w wielu sytuacjach niepotrzebnie obciążają swój wynik finansowy. Najlepszym przykładem są podmioty świadczące usługi zwolnione z VAT (np. finansowe, medyczne) na rzecz innych spółek w grupie, które nie mają prawa do odliczenia podatku naliczonego. W takiej sytuacji, VAT od usług wewnętrznych staje się realnym kosztem – pieniądze te po prostu uciekają z grupy.

Poprzez utworzenie Grupy VAT, transakcje wewnętrzne stają się neutralne na gruncie VAT, co natychmiast niweluje ten koszt i – co kluczowe – poprawia płynność finansową dzięki bieżącej konsolidacji i kompensacji podatku naliczonego.

Liczba 58 aktywnych Grup VAT to sygnał alarmowy dla zarządów. Oznacza, że większość polskich grup kapitałowych wciąż nie wykorzystuje narzędzia, które jest dostępne dla wielu grup kapitałowych, znacząco upraszcza rozliczenia (jeden plik JPK) i przynosi natychmiastowe oszczędności. Grupa VAT to jeden z najprostszych sposobów na szybkie podniesienie efektywności operacyjnej i finansowej przedsiębiorstwa, co w obecnych warunkach rynkowych jest priorytetem.

Natalia Kamińska-Kubiak

Doradca Podatkowy,
Menedżer w Departamencie Doradztwa
Grant Thornton

Metodologia raportu

Celem raportu jest analiza wpływu systemu podatkowego na kondycję ekonomiczną Grup Kapitałowych w Polsce, a także zbadanie korelacji pomiędzy zmianami legislacyjnymi w prawie podatkowym oraz wielkością podatków płaconych przez podatników.

Dane za lata 2012-2024, prezentowane we wcześniejszych edycjach Raportu. Dane za rok 2024 pochodzą ze skonsolidowanych raportów finansowych spółek notowanych w ramach indeksów WIG20 i mWIG40 na koniec maja 2024 r. oraz podmiotów z sWIG80, które brały udział w poprzednim badaniu – łącznie analizą objęto 134 podmiotów.

Raport opiera się na wyliczeniu średniej efektywnej stawki podatkowej (dalej: ESP) dla Grup Kapitałowych w latach podatkowych 2012-2024 oraz porównaniu jej do nominalnej stawki podatku dochodowego - 19%. Źródłem danych były roczne skonsolidowane sprawozdania finansowe spółek publikowane we wskazanym okresie.

Mimo, że Grupy publikują w raportach informacje o efektywnej stopie opodatkowania, prezentowane przez nie wyniki nie są ustalane według jednej metodologii, dlatego porównywanie tych danych i wyciąganie wniosków na ich podstawie, nie daje możliwości dokonania analizy będącej celem niniejszego raportu.

Tym samym, w celu wyliczenia średniej ESP opieramy się na następujących danych prezentowanych w skonsolidowanych raportach finansowych Grup:

- Zysku brutto – jako pozycji mającej z założenia w sposób najbardziej obiektywny zobrazować efekt ekonomiczny działania grupy w danym okresie sprawozdawczym;
- Podatku dochodowym – jako pozycji mającej z założenia w sposób najbardziej obiektywny zobrazować obciążenie zysku brutto zobowiązaniami podatkowymi, prowadząc do ustalenia zysku netto mogącego być przedmiotem wypłaty dywidendy na rzecz akcjonariuszy; biorąc pod uwagę cele raportu, w tym analizę szerokiej grupy podmiotów w długim horyzoncie, jak również założenie uwzględniania wpływu kontroli podatkowych na bieżące wyniki i stosowania różnych ulg podatkowych, uwzględniany jest podatek dochodowy zarówno w części bieżącej, jak i części odroczonej.

Efektywna stopa podatkowa [ESP], która wyliczana jest dla celów niniejszego raportu, ustalana jest dwuetapowo. W pierwszej kolejności wyliczana jest ESP indywidualnie w oparciu o dane skonsolidowane danej Grupy Kapitałowej. Następnie w celu obliczenia średniej ESP dla wszystkich badanych grup kapitałowych wyliczana jest średnia arytmetyczna z indywidualnych wyników ESP, otrzymanych w poprzednim kroku. W konsekwencji, waga ESP dla każdej z Grup jest taka sama, zmiany w nominalnym poziomie zysków i podatku nie wpływają na wnioski, a zastosowane odpowiednie zasady normalizacji w przypadku zdarzeń nadzwyczajnych pozwalają na lepsze uchwycenie trendu.

Jak skorzystać z PGK?

Czym jest Podatkowa Grupa Kapitałowa (PGK)?

Podatkowa Grupa Kapitałowa (PGK) to rozwiązanie umożliwiające kilku podatnikom CIT, działającym w ramach jednej grupy kapitałowej, **konsolidację ich wyników podatkowych**.

Instytucja Podatkowej Grupy Kapitałowej została wprowadzona do Ustawy CIT **28 lat temu**.

Z pewnością nie można stwierdzić, iż była to instytucja martwa, ale na pewno nie cieszyła się zbyt wysoką popularnością.

Zgodnie z publikowanymi przez Ministerstwo Finansów danymi o indywidualnych podatnikach liczba funkcjonujących na polskim rynku PGK **właśnie po raz pierwszy przekroczyła setkę**.

PGK zarejestrowane w:
2004 r. – 5,
2012 r. – 28,
2018 r. – 63.

Najnowsze dane z 2024 r. wskazują na **111 zarejestrowanych PGK**.

PGK jako narzędzie podatkowe dla grup kapitałowych **nie cieszy się zatem zbyt dużą popularnością, co jest zaskakujące**, biorąc pod uwagę benefity wynikające z utworzenia PGK.

Istota Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK)

Definicja

PGK to zgodnie z Ustawą CIT **odrębna kategoria podatnika** podatku dochodowego od osób prawnych.

PGK tworzą przynajmniej dwie spółki z grupy kapitałowej, które na potrzeby rozliczeń podatku dochodowego są **traktowane jako jeden organizm**.

Potencjalne korzyści

Z utworzeniem PGK wiążą się dla jej członków konkretne, istotne udogodnienia:

1.

Uproszczona zostaje sama procedura płacenia podatku, gdyż obowiązek dokonywania niezbędnych obliczeń i formalności obciąża jeden podmiot – tzw. spółkę dominującą;

2.

Wykorzystanie formuły PGK może oznaczać w praktyce **wzrost efektywności podatkowej grupy i oszczędności podatkowe**, w sytuacji osiągnięcia strat podatkowych przez część uczestników PGK lub w sytuacji nieefektywności w zakresie rozliczenia kosztów finansowania dłużnego;

3.

PGK to **brak konieczności realizacji obowiązków dokumentacyjnych** w zakresie cen transferowych dla transakcji wewnątrz PGK.

Warunki utworzenia PGK

Grupa kapitałowa chcąc utworzyć PGK powinna spełniać następujące warunki:

- Grupa powinna składać się co najmniej z **2 spółek** posiadających osobowość prawną, mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.
- Członkowie PGK powinni funkcjonować w odpowiedniej formie prawnej – **spółka z ograniczoną odpowiedzialnością, spółka akcyjna lub prosta spółka akcyjna**.
- Przeciętny kapitał zakładowy, przypadający na każdą ze spółek nie może być niższy niż **250 tys. zł**.
- „**Spółka dominująca**” musi posiadać **min. 75% udziału** w kapitale zakładowym w każdej ze „**spółek zależnych**”.
- Żadna ze spółek w grupie nie może posiadać **zaległości we wpłatach podatków stanowiących dochód budżetu państwa**.
- Spółki tworzące PGK **nie mogą korzystać ze zwolnień podatkowych** określonych w ustawie.
- Spółki powinny zawrzeć umowę **PGK w formie pisemnej, na okres co najmniej 3 lat podatkowych**.

Warunki utworzenia PGK

Zasadniczym celem Podatkowej Grupy Kapitałowej (PGK) jest **uproszczenie rozliczeń w zakresie podatku dochodowego spółek ją tworzących** oraz osiągnięcie redukcji łącznego zobowiązania podatkowego podmiotów powiązanych, poprzez konsolidację ich wyników podatkowych.

Może mieć to szczególnie korzystne znaczenie w szczególności, gdy:

Grupa kapitałowa prowadzi kilka działalności, przy czym niektóre z nich są dochodowe, a inne mogą generować straty w danych okresach rozliczeniowych, natomiast konsolidacja podmiotów poprzez połączenie spółek nie jest rozwiązaniem preferowanym ze względu na okoliczności biznesowe – wówczas PGK umożliwi na bieżąco rozliczenie strat jednych spółek z dochodami innych spółek przy zachowaniu odrębności prawnej uczestników PGK.

Podmioty uczestniczące w tej samej grupie kapitałowej zawierają ze sobą liczne transakcje i ich realizacja zgodnie z zasadami dotyczącymi cen transferowych jest kosztowna organizacyjnie i finansowo – w ramach PGK transakcje wewnątrz grupy nie podlegają obowiązkom dokumentacyjnym w zakresie cen transferowych.

Część podmiotów w grupie kapitałowej jest silnie uzależnionych od finansowania dłużnego przez co jest narażona na nieefektywność wynikającą z zaliczenia kosztów finansowania dłużnego (odsetki, prowizje, opłaty, premie itp.) do kosztów podatkowych (art. 15c Ustawy CIT).

Przykład – wzrost efektywności podatkowej w grupie z wykorzystaniem PGK

Stan faktyczny

- W ramach grupy kapitałowej funkcjonują 3 spółki: Spółka A, Spółka B oraz Spółka C.
- Spółka A ma ugruntowaną pozycję na rynku i od lat prowadzi działalność, która przynosi spore dochody.
- W 2024 roku osiągnęła dochód na poziomie 20.000.000 zł. Spółki B i C w tym samym roku wygenerowały straty, odpowiednio 6.000.000 i 8.000.000 zł.

Przykład 1: Grupa kapitałowa nie będąca PGK

W takich okolicznościach Spółka A zapłaci 3.800.000 zł podatku CIT ($20.000.000 \times 19\% = 3.800.000$).

Co oczywiste, Spółki B i C podatku dochodowego nie zapłacą, bowiem po ich stronie dochód w ogóle nie powstał.

Jednakże, w takiej sytuacji o wiele bardziej istotne wydaje się to, jakie obciążenie podatkowe de facto poniesie grupa kapitałowa jako całość. Jeśli obliczymy **dochód całej grupy kapitałowej**, to kształtuje się on na poziomie 6.000.000 zł. ($20.000.000 - (6.000.000 + 8.000.000) = 6.000.000$)

Wobec tego, **efektywne obciążenie podatkowe** grupy kapitałowej kształtuje się na poziomie ponad 63%. ($3.800.000 / 6.000.000 = 0,63$)

Przykład 2: Grupa kapitałowa tworząca PGK

Poziom osiąganych przez spółki dochodów kształtuje się identycznie jak w Przykładzie 1.

Skoro PGK rozlicza się jako jeden samodzielny podatnik to widzimy, że jej dochód podlegający opodatkowaniu wyniesie 6.000.000 zł ($20.000.000 - (6.000.000 + 8.000.000) = 6.000.000$ zł)

Wobec tego **podatek dochodowy** jaki musi zapłacić PGK wyniesie wówczas 1.140.000 zł ($6.000.000 \times 19\% = 1.140.000$)

Jak widać, **rzeczywista stawka obciążenia podatkowego**, to w tym przypadku 19%, a nie jak w Przykładzie 1. ponad 63%.

Co więcej, pozwala to grupie kapitałowej na **oszczędność** rzędu 2.660.000 zł w skali roku ($3.800.000 - 1.140.000 = 2.660.000$)

Podmiot	Dochód globalny grupy	CIT	Efektywna stawka podatku
Grupa kapitałowa bez PGK	6.000.000 zł	3.800.000 zł	63%
Grupa kapitałowa z PGK	6.000.000 zł	1.140.000 zł	19%

Jak skorzystać z Grupy VAT?

Istota grupy VAT (GV)

Definicja

Grupa VAT to zgodnie z ustawą VAT **odrębna kategoria podatnika** podatku od towarów i usług.

GV tworzą przynajmniej dwa powiązane podmioty, które na potrzeby rozliczeń podatku VAT **są traktowane jako jeden podatnik i rozliczają się wspólnie.**

Potencjalne korzyści

Utworzenie grupy VAT wiązać się może z kilkoma kategoriami korzyści dla jej członków, a do najważniejszych należą:

1.

Uproszczona zostaje sama procedura **płacenia podatku**, gdyż obowiązek dokonywania niezbędnych obliczeń i formalności obciąża jeden podmiot – przedstawiciela GV, który składa jeden zbiorczy plik JPK.

2.

Transakcje pomiędzy podmiotami należącymi do GV są **neutralne na gruncie podatku VAT** – nie podlegają opodatkowaniu tym podatkiem, nie wymagają wystawiania faktur czy stosowania mechanizmu podzielonej płatności.

3.

Poprawa cash-flow poprzez **bardziej elastyczne zarządzanie podatkiem naliczonym** – zamiast czekać na zwrot VAT, nadwyżki podatku naliczonego można rozliczać na bieżąco w ramach rozliczeń całej GV

Warunki utworzenia grupy VAT

Utworzenie grupy VAT wymaga spełnienia następujących warunków:

- Grupa powinna składać się co najmniej z **2 podmiotów** mających siedzibę na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej lub nieposiadających siedziby na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, ale prowadzących w Polsce działalność gospodarczą za pośrednictwem położonego w Polsce oddziału.
- Przepisy dotyczące grup VAT nie wprowadzają żadnych ograniczeń co do formy prawnej jej członków – **mogą to więc być np. spółki osobowe, spółki kapitałowe, osoby fizyczne, inne osoby prawne (np. uczelnie, gminy) i jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej** samodzielnie wykonujące działalność gospodarczą
- Podmioty wchodzące w skład grupy VAT muszą być powiązane **finansowo, ekonomicznie i organizacyjnie. Wszystkie te powiązania muszą być spełnione łącznie i nieprzerwanie przez cały okres funkcjonowania GV.**
- **Można być członkiem tylko jednej grupy VAT.**
- **Skład GV nie może ulec zmianie** – grupa nie może być rozszerzona o innych członków, ani pomniejszona o któregośkolwiek członka.
- Umowa o utworzeniu GV powinna być zawarta **na piśmie, na okres nie krótszy niż 3 lata.**
- GV reprezentuje jej przedstawiciel, wskazany w umowie.

Kiedy można utworzyć grupę VAT?

powiązania finansowe

Podatników uważa się za powiązanych finansowo, jeżeli jeden z podatników, będących członkiem grupy VAT posiada:

- bezpośrednio ponad 50% udziałów (akcji) w kapitale zakładowym, lub
 - ponad 50% praw głosu w organach kontrolnych, stanowiących lub zarządzających, lub
 - ponad 50% prawa do udziału w zysku
- każdego z pozostałych podatników będących członkami tej grupy

powiązania ekonomiczne

Podatników uważa się za powiązanych ekonomicznie, jeżeli:

- przedmiot głównej działalności członków grupy VAT **ma taki sam charakter**, lub
- rodzaje działalności prowadzonej przez członków grupy VAT **uzupełniają się i są współzależne**, lub
- członek grupy VAT prowadzi działalność, z której **w całości lub w dużej mierze korzystają inni członkowie** grupy VAT

powiązania organizacyjne

Podatników uważa się za powiązanych organizacyjnie, jeżeli:

- prawnie lub faktycznie, bezpośrednio lub pośrednio, **znajdują się pod wspólnym kierownictwem**, lub
- organizują swoje działania całkowicie lub częściowo **w porozumieniu**.

Przykład – wzrost efektywności podatkowej w grupie z wykorzystaniem grupy VAT

Stan faktyczny

W ramach grupy kapitałowej funkcjonują: Spółka A oraz Spółka B.

Spółka A prowadzi działalność w branży usług medycznych (sieć prywatnych klinik).

Spółka B prowadzi działalność w zakresie świadczenia usług obejmujących obsługę marketingową, księgową, kadrową oraz IT między innymi na rzecz Spółki A. Wartość usług wsparcia świadczonych przez Spółkę B na rzecz Spółki A to w skali roku 10 mln zł netto (12,3 mln zł brutto).

Wartość usług Spółki B determinowana jest głównie kosztami pracowników zatrudnianych przez Spółkę A. Spółka B korzysta jednak również z zakupu usług i towarów służących jej działalności na rzecz Spółki A (m.in. najem biura), od których ma prawo do odliczenia VAT w kwocie 500 000 zł rocznie.

Ponieważ Spółka A świadczy usługi, które są zwolnione przedmiotowo z podatku VAT, nie ma prawa odliczenia VAT z faktur otrzymywanych od Spółki B. Spółka B nalicza zatem VAT od świadczonych usług w kwocie 2,3 mln zł rocznie, którego to podatku naliczonego nie może odzyskać (odliczyć) Spółka A.

Z początkiem kolejnego roku Spółki A i B rozpoczną funkcjonowanie w ramach Grupy VAT:

W związku z tym, że transakcje dokonywane między członkami Grupy VAT nie podlegają opodatkowaniu tym podatkiem, Spółka B będzie obciążała Spółkę A kwotą 10 mln zł zamiast 12,3 mln zł. Z uwagi na Grupę VAT kwota świadczonej usługi przez Spółkę B nie będzie uwzględniała 2,3 mln zł VAT - wartość usług wsparcia świadczonych przez Spółkę B na rzecz Spółki A to 10 mln zł netto bez VAT.

Jednocześnie jednak, skoro Spółka B będzie nabywała usługi i towary (m.in. najem biura), które nie będą służyły działalności opodatkowanej VAT, lecz działalności zwolnionej z VAT (tj. do świadczenia usług medycznych przez Spółkę A), utracone zostanie prawo do odliczenia VAT, który Spółka B odliczała przed powstaniem Grupy VAT.

	Przed powstaniem Grupy VAT		Po powstaniu Grupy VAT		Zmiana (efekt)
	VAT należny	VAT naliczony	VAT należny	VAT naliczony	
Spółka A (usługi medyczne)	0	0	0	0	+ Obniżenie należnego VAT o 2,3 mln PLN - Obniżenie skali odliczanego VAT o 0,5 mln PLN + Poprawa efektywności o 1,8 mln PLN
Spółka B (usługi wsparcia Spółki A)	2,3 mln PLN	0,5 mln PLN	0	0	
Suma (Spółka A + Spółka B)	2,3 mln PLN	0,5 mln PLN	0	0	

Zapraszamy do kontaktu

Grzegorz Szysz

Doradca Podatkowy, Radca Prawny
Partner
Podatkowe Doradztwo Transakcyjne
Grant Thornton
M +48 661 530 233
E grzegorz.szysz@pl.gt.com

Natalia Kamińska-Kubiak

Doradca Podatkowy, Menedżer
Podatkowe Doradztwo Transakcyjne
Grant Thornton
M +48 661 538 553
E natalia.kaminska@pl.gt.com

Marcin Szuflak

Menedżer
Podatkowe Doradztwo Transakcyjne
Grant Thornton
M +48 785 640 299
E marcin.szuflak@pl.gt.com

O nas

Grant Thornton to jedna z wiodących organizacji audytorsko-doradczych na świecie, obecna w 156 krajach i zatrudniająca ponad 76 tys. pracowników. W Polsce działamy od 1993 roku. Zespół 1200 pracowników wspiera naszych klientów w obszarach takich jak doradztwo podatkowe, doradztwo transakcyjne, prawne, finansowe, outsourcing płac i kadr oraz outsourcing księgowości, czy audyt.